

Biuletyn
**Koła Miłośników Dziejów
Grudziądza**

Numer 3

Rok I

Data odczytu: 23.4.2003

Data wydania: 22.5.2003

Referent: mgr Iwona Żurawska.

Dzieje Zespołu Szkół Gastronomiczno-Odzieżowych w Grudziądzu: przyczynek.

Historia szkoły zaczęła się **1 września 1920** roku w momencie uruchomienia przez Zarząd Miasta Grudziądza jednorocznej **Szkoły Zawodowej dla dziewcząt**. Początki placówki były bardzo skromne. Na jej potrzeby przeznaczono pięć pomieszczeń budynku przy ulicy **Trynkowej 19**, w tym dwa na pomieszczenia lekcyjne. Program nauczania objął gotowanie, sprzątanie, naprawę bielizny i pranie. O przygotowanie zawodowe kilkunastu uczennic (ok. szesnastu) dbały dwie nauczycielki. Absolwentki miały możliwość wykorzystania zdobytych umiejętności m. in. we własnych gospodarstwach domowych lub w pracy jako pomoc domowa. Uruchomiono także stołówkę dla uczniów Szkoły Budowy Maszyn oraz dla Grudziądzan (wg innych źródeł od 1929 r.). W tym pierwszym okresie istnienia szkoły kierowały nią kolejno panie: **Komorowa** i **Westwalewicz**.

Taki kształt jedyna w mieście szkoła zawodowa dla dziewcząt zachowała do **1924** roku. Ówczesny plan Zarządu Miasta dotyczący likwidacji szkoły został przekształcony dzięki staraniom władz oświatowych w projekt rozwoju tego działu szkolnictwa średniego.

15 września 1924 roku szkołę przekształcono w roczną **Szkołę Gospodarczą**. Kierownictwo nad nią objęła **Gertruda Żółtawska**, a z nastaniem kolejnego roku szkolnego **Irena Kompertowa**, pozostając na tym stanowisku do wybuchu wojny. Grono pedagogiczne składało się w tym okresie z trzech nauczycieli przedmiotów ogólnokształcących oraz czterech instruktorek przedmiotów zawodowych. We wrześniu uruchomiono kursy zawodowe bielizniarstwa, które stanowiły pierwociny dzisiejszych warsztatów szkolnych. Wzrost zainteresowania obiema formami kształcenia doprowadził do przekształcenia ich z dniem **1 września 1927** roku w **Żeńską Szkołę Zawodową i Gospodarczą**. Placówka rozpoczęła swoją działalność w odrestaurowanym lokalu zaopatrzonej w nowe urządzenia i pomoce szkolne. Program nauki dla szkół zawodowych tego typu zatwierdzony przez Ministerstw Wierzeń Religijnych i Opinii Publicznej objął: krawiectwo, bielizniarstwo, hafciarstwo i gospodarstwo domowe. Ponadto lokalna Izba Przemysłowo-Rzemieślnicza w porozumieniu z władzami miasta uruchomiła, wykorzystując istniejące zaplecze dydaktyczne, trzyletnią **Szkołę Bielizniarsko-Krawiecką** oraz trzyletnią **Szkołę Przystosowania w Gospodarstwie Rodzinnym** na podbudowie czterech klas szkoły powszechnej. Obie placówki oprócz kształcenia zawodowego zaoferowały kształcenie ogólnokształcące: religię, język polski, naukę obywatelstwa, krajoznawstwo, rachunkowość gospodarczą, teorię gospodarstwa domowego i higienę. Przygotowano także krótkoterminowe kursy dokształcające dla pomocy domowych, prowadzone w trybie popołudniowym i wieczorowym. Nowa oferta edukacyjna skutecznie zachęcała do nauki dziewczęta wywodzące się z niezamożnych warstw społeczeństwa, ponieważ stwarzała im – praktycznie jedyną – możliwość kształcenia. Rozwój placówek wymógł otwarcie z dniem **1 września 1927** roku internatu, który zlokalizowano w

poobliżu szkół w sześciopokojowym lokalu przy ulicy Toruńskiej 12, ułatwiając tym samym naukę uczennicom zamiejscowym.

Począwszy od roku szkolnego **1925/26** aż do wybuchu II wojny światowej rósł stopniowo prestiż szkół, co było m.in. efektem sukcesów odnoszonych przez uczennice w zawodach sportowych, konkursach zawodowych oraz akcjach propagujących ich umiejętności kulinarne (dużą rolę odegrało prowadzenie stołówki dla Grudziądzan oraz sporządzanie wypieków na zamówienie. Stało się to tradycją pieczołowicie podtrzymywaną przez wszystkie pokolenia uczniów i nauczycieli.

Lata **1939-1945**, to okres minimalnej aktywności szkoły. Niemieckie władze okupacyjne udzieliły wprawdzie zgody na kontynuowanie działalności, ale wyłącznie w zakresie praktycznej nauki zawodu z prawem naboru wśród dziewcząt posiadających drugą lub trzecią grupę narodowościową.

Już **1 września 1945** roku zreorganizowane szkoły wznowiły działalność jako: **Roczna Szkoła Przysposobienia w Gospodarstwie Rodzinnym** oraz trzyletnie **Państwowe Gimnazjum Krawieckie** na podbudowie pięciu klas szkoły podstawowej. Obie placówki rozpoczęły działalność ze wspólną siedmioosobową kadrą pedagogiczną pod przewodnictwem **Ireny Kompertowej**. W roku szkolnym **1947/48** w odpowiedzi na zapotrzebowanie społeczne powołano do życia **Publiczną Średnią Szkołę Gospodarczą** oraz **Państwową Szkołę Przysposobienia Bieliźniarsko-Krawieckiego**. W tym okresie kadra pedagogiczna liczyła już siedemnaście osób. Rok **1949** rozpoczął, wywołaną industrializacją kraju, serię transformacji, które trwały przez następne dwadzieścia siedem lat. Szkołę Przysposobienia w Gospodarstwie Rodzinnym przekształcono w **Państwową Średnią Szkołę Zawodową Żywnienia Zbiorowego**. Wzrost liczby uczniów wymógł zmianę lokalu. Do nowej siedziby przy ulicy **M. Skłodowskiej 22/24** (gmach po przedwojennym Gimnazjum Żeńskim zniszczony w 85% odbudowywano od **1947 roku**) przeniesiono się z początkiem **września 1949** roku. Po dziś dzień stanowi ona główny budynek szkoły. W dotychczasowym lokalu założono internat, funkcjonujący do **1986** roku.

Już w następnym roku struktura organizacyjna szkół uległa kolejnym zmianom: powstała **Zasadnicza Szkoła Gastronomiczna** (w miejsce Publicznej Średniej Szkoły Żywnienia Zbiorowego), czteroletnie **Technikum Gastronomiczne** (w miejsce Liceum Gastronomicznego) oraz **Technikum Poligraficzne** (w miejsce Liceum Introligatorskiego). Ponadto zorganizowano **Zasadniczą Szkołę Odzieżową**, **Zasadniczą Szkołę Introligatorską** oraz **Technikum Fotochemiczne**.

W **marcu 1950** roku nowym dyrektorem został **Edward Kołodziejczyk**, pełniący tę funkcję do **31 sierpnia 1955** roku.

1 stycznia 1952 roku nastąpił podział szkół między dwa resorty: szkoły gastronomiczne przeszły pod pieczę Ministerstwa Handlu Wewnętrznego, zaś odzieżowe, poligraficzne oraz fotochemiczna pod pieczę Ministerstwa Przemysłu Drobnego i Rzemiosła, a od **15 października 1954** roku Centralnego Związku Spółdzielczości Pracy.

Na czele szkół gastronomicznych stanął **Edward Kołodziejczyk**, a od **1 września 1955** roku zastąpił go **Zdzisław Rajcic**, natomiast kierownictwo nad pozostałymi objęła **Irena Stawowy**, a od **1 lutego 1966** roku **Danuta Kaszubowska**.

Warto nadmienić, iż **2 czerwca 1956** roku odbył się **I Zjazd Absolwentek** Technikum i Zasadniczej Szkoły Gastronomicznej.

W roku **1957** nastąpiła kolejna istotna zmiana. Szkoły o profilu gastronomicznym przejęło Ministerstwo Oświaty, zmieniając ich nazwę na **Technikum** (czteroletnie) i **Zasadniczą Szkołę Gospodarczą** (dwuletnią, a od 1 września 1959 roku trzyletnią). **Ponadto** utworzyło **Zasadniczą Szkołę Spożywczą** o specjalności masarz, będącą pierwszą szkołą tego typu na północy kraju. Od **1 września 1962** roku zaczęła działać **Zasadnicza Szkoła Zawodowa dla Pracujących przy Zakładach Mięsnych w Grudziądzu**. Rok później władze oświatowe

przekazały Zasadniczej Szkole Gospodarczej cztery klasy **Zasadniczej Szkoły Wielozawodowej dla Pracujących**, przygotowujące młodzież do zawodów: **sprzedawca i stolarz**.

Rok szkolny **1970/71** przyniósł ponownie zmianę nazwy Technikum i Zasadniczej Szkoły Gospodarczej na **Technikum i Zasadniczą Szkołę Gastronomiczną**. W **1973** roku - oddano do użytku dobudówkę na rogu ulic M. Skłodowskiej i Małogroblowej, tworząc w niej m.in. Warsztaty Gastronomiczne oraz stołówkę.

Z dniem **1.09.1975 r.** Ministerstwo Oświaty przejęło Zasadniczą Szkołę Odzieżową Centralnego Związku Spółdzielczości Pracy. Ze szkół zlokalizowanych przy ulicy M. Skłodowskiej 22/24 utworzono wówczas **Zespół Szkół Zawodowych nr 1**. Ich dyrektorem został **Zdzisław Rajcic**. W skład zespołu szkół weszły:

- Zasadnicza Szkoła Gastronomiczna,
- Zasadnicza Szkoła Gastronomiczna Doksztalająca,
- Liceum Zawodowe nr 1,
- Technikum Gastronomiczne (na podbudowie VIII klasy szkoły podstawowej),
- Technikum Gastronomiczne dla Pracujących (po ZSZ),
- Policealne Studium Zawodowe,
- Zasadnicza Szkoła Odzieżowa.

Cztery lata później **13 października 1980 r.** nastąpiła ważna uroczystość w życiu szkolnej społeczności: odsłonięcie tablicy pamiątkowej ku czci Andrzeja Steczki, nauczyciela Gimnazjum Żeńskiego zamordowanego przez hitlerowców.

Kolejnym, znamionym etapem w ewolucji szkoły okazał się rok szkolny **1983/84**. Wówczas przemianowano ZSZ nr 1 na **Zespół Szkół Gastronomiczno-Odzieżowych**. Pod tą nazwą szkoła istnieje do chwili obecnej. Z dniem **1 września 1984** roku placówkę przejęła **Danuta Kaszubowska** piastująca stanowisko dyrektora do **31 sierpnia 1986** roku.

Długotrwały proces konsolidacji placówki doprowadził do wykształcenia się wśród społeczności szkolnej silnego poczucia zakotwiczenia, czego zwieńczeniem stało się nadanie **21 marca 1986** roku imienia ZSG-O Marii Skłodowskiej – Curie oraz wręczenie sztandaru.

W tym okresie w skład placówki wchodziły następujące szkoły:

- **Technikum Gastronomiczne,**
- **Liceum Zawodowe** – specjalność: **kelner,**
- **Zasadnicza Szkoła Gastronomiczna,**
- **Zasadnicza Szkoła Odzieżowa**

oraz dla młodzieży pracującej:

- **Zasadnicza Szkoła Zawodowa przy Zakładach Mięsnych** – specjalność: **aparatury przetwórstwa mięsnego,**
- **Zasadnicza Szkoła Zawodowa przy PPS SPOŁEM** – specjalność: **kucharz, kelner, piekarz, ciastkarz,**
- **Zasadnicza Szkoła Zawodowa przy Spółdzielni Cukierniczej „Wisła”** – specjalność: **cukiernik**
- **Zasadnicza Szkoła Zawodowa przy Przedsiębiorstwie Przemysłu Chłodniczego „Chłodnia”** – specjalność: **aparatury przetwórstwa owoców i warzyw.**

Już **1 września 1986** roku dyrektorem został **Wojciech Rosiński**.

Od tego momentu losy ZSG-O toczyły się spokojniej. Placówka, która w tym czasie na stałe wrosła w panoramę miasta, skoncentrowała się na rozwijaniu bazy dydaktycznej. Celowi temu służyło m.in. przejście w **15.08.1989** roku pierwotnej siedziby przy ulicy M. Skłodowskiej 19 (po zlikwidowanym internacie) oraz w sierpniu **1995** roku gmachu przy ulicy **M. Skłodowskiej 19/20** (po Szkole Podstawowej nr 6).

Rok szkolny **2002/03** postawił przed szkołą nowe wyzwania w postaci reformy szkolnictwa ponadgimnazjalnego oraz zmian w strukturze zatrudnienia Grudziądza.

Aktualnie w skład ZSG-O wchodzi następujące szkoły:

- **Technikum Zawodowe 5-letnie** na podbudowie 8-letniej szkoły podstawowej;
 - zawód: **technik żywienia i gospodarstwa domowego**;
- **Technikum Zawodowe 4-letnie** na podbudowie gimnazjum – zawód: **technik żywienia i gospodarstwa domowego, technik kucharz, technik kelner, technik hotelarstwa, technik technologii żywności, technik organizacji usług gastronomicznych, technik technologii odzieży**;
- **Technikum Zawodowe 3-letnie** na podbudowie ZSZ w systemie wieczorowym – zawód: **technik technologii żywienia, technik technologii odzieży**;
- **Liceum Zawodowe 4-letnie** na podbudowie 8-letniej szkoły podstawowej – zawód: **kelner bufetowy, gastronom**;
- **Liceum Profilowane 3-letnie** na podbudowie gimnazjum – **profil usługowo-gospodarczy – usługi turystyczne i gastronomiczno-hotelarskie**.

Do realizacji zadań statutowych zespół Szkół posiada:

- **29 klasopracowni z wyposażeniem**;
- **1 pracownię technologiczną**;
- **5 pracowni technologicznych**;
- **14 pracowni warsztatowych**:
 - 7 gastronomicznych,
 - 7 odzieżowych;
- **1 pracownia obsługi konsumenta**,
- **[1 pracownia obsługi hotelarskiej]**;
- **1 aulę**;
- 2 gabinety pedagoga;
- 1 gabinet pielęgniarstwa;
- 1 gabinet stomatologiczny;
- **2 sale gimnastyczne**;
- **2 boiska szkolne**;
- pomieszczenia administracyjno-gospodarcze;
- 3 szatnie
- 1 archiwum.

Szkoła nadal ewoluuje. W bieżącym roku szkolnym, w związku z poszerzaniem oferty edukacyjnej z zakresu hotelarstwa i turystyki szkoła przystąpiła do europejskiego Stowarzyszenia Szkół Hotelarskich i Turystycznych (należy do niego pięć polskich szkół). Poza tym przekazano parter Warsztatów Odzieżowych Miejskiemu Ośrodkowi Rekreacji i Wypoczynku, który uruchomi w przebudowywanych pomieszczeniach Centrum Informacji Turystycznej, które będzie służyć młodzieży jako miejsce praktyk zawodowych.

Grudziądz, 2003.04.23.